

Spindkter, men da jeg, i dette Dieblif i det Mindste, ikke finder mig opfordret til at forlade det Standpunkt, jeg engang har indtaget, saa er der ei heller Anledning for mig til nærmere at gaae ind paa bemeldte Endringsforslag. Jeg kan altsaa heller ikke tiltræde de af den 3die Landsthingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen) stillede Underendringsforslag, det skulde da ialtsald være det første, der angaaer § 1. Det forekommer mig nemlig, at der, hvis man forøvrigt billiget Hovedendringsforslaget, kunde være Spøje til enten at gaae ind paa dette Underendringsforslag eller paa en anden lignende Forandring i den fra Anordningen overførte Bestemmelse. Jeg maa dertil spøje, at idet jeg saaledes erklærer mig for at blive staaende paa det af mig engang indtagne Standpunkt, maa jeg gjentage, hvad der allerede er bemærket i Betænkningen, at der iblandt Motiverne her til ikke er den Betragtning, at Rigsdagen, den lovgivende Magt, ikke skulde være aldeles berettiget til at gaae ind paa Sagen af den Grund, at Gjenstanden er et reent kirkeligt Anliggende, thi jeg maa med flere ærede Talere antage, at om det end er et kirkeligt Anliggende, der handles om, er det dog ikke et reent kirkeligt Anliggende i den Forstand, at der skulde være Noget til Hinder for, at Lovgivningsmagten skulde kunne behandle samme. Men jeg antager som sagt ikke, at Grundene for at gjøre den foreslaaede Forandring ere saa vægtige, at man jo godt kan lade det beroe ved, hvad der af Regjeringen er foreslaaet. Jeg skal endvidere tilspøje, at jeg seer nogen Garanti for en større Varighed af den Ordning, der indføres ved Anordningen, i den Form, hvori den er kommen, og i den Omstændighed, at Rigsdagen, saavidt jeg skjønner, indirekte billiget ogsaa Anordningens Indhold ved at gaae ind paa det forelagte Forslag. Til disse Bemærkninger skal jeg for Diebliffet indskrænke mig.

Carlsen: Jeg kan ikke unblade ogsaa at takke den ærede Kultusminister for de Bestemmelser, som indeholdes i Anordningen af 2den Oktober 1862. Saaledes som de virkelige Forhold efter mit Kjendskab til dem ere i Landet, vil det Væsentlige af den Trang, der er tilstede

i den her omhandlede Retning, blive fyldestgjort ved, hvad der er bestemt i denne Anordning, og jeg frygter for mit Vedkommende aldeles ikke for, at den nye Tilstand vil føre ind paa Uordener og stor Forvirring og Splid og Riv osv.; jeg frygter aldeles ikke for, at den skal frembringe de store og forstyrrende Virkninger, som ærede Medlemmer af Thinget have udtalt, at de frygte for. Hvad jeg derimod er overbevist om, er, at det vil frembringe mere end maaskee nogen anden Bestemmelse, der nu kunde træffes, et broderligt Forhold imellem Præsterne indbyrdes; dette er min fulde Overbeviisning. Paa mange Steder vil den trufulde Afgjorelse sætte Præsterne i et bedre Forhold til dem af Menigheden, der have løst Sognebaandet, end det nu er Tilfældet. Jeg skulde derfor ikke have det mindste imod med Hensyn til Sagens Realitet uden videre at slutte mig til, hvad der indeholdes i Anordningen, og ikke engang forlange nogen større Sikkerhed for Varigheden end den, man allerede har ved Anordningen, dersom den blot var et kirkeligt Spørgsmaal; men Sagen forekommer mig ikke at være en reent kirkelig Sag. Det er ganske vist, at den væsentligt er en kirkelig Sag, men den er efter min Mening dog tillige noget Andet. Jeg har bestandig fundet det mærkeligt, at Loven af 4de April 1855, som løser Sognebaandet, ikke giver dem, der have løst Sognebaandet, nogen bestemt Ret i nogenformelst Kirke; den forudsætter ganske vist, at de ville benytte den Præsts Kirke, som de have sluttet sig til, men den giver dem ingen bestemt Ret. Nu mener jeg, at da der ikke er Tale om at udtræde af Folketirken, fordi man løser Sognebaandet, tværtimod, uagtet man løser Sognebaandet, vedbliver man at være Medlem af Folketirken, saa kan man ikke ved at benytte en Ret, Loven giver, miste en Ret, som man har som Medlem af Folketirken, og det er den Ret, at have en bestemt Kirke, i hvilken man har Ret til at fordrø Plads. Bestemmelserne berøre altsaa efter min Mening tillige en anden Side, som ikke er reent kirkelig, og derfor maa jeg stemme for det Endringsforslag, som gaaer ud paa ved Lov at fastsætte disse Bestemmelser; dersom det havde været en reent